

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **188** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 23 oktober 2009 (2009-2010)

Beleidsnota

Vlaamse Rand

2009-2014

ingediend door de heer Geert Bourgeois,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Een beleidsnota geeft de grote strategische keuzen en opties van het beleid voor de duur van de regeerperiode weer. De nota is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen, daar waar nodig, ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

EEN BELEID OP MAAT VOOR DE VLAAMSE RAND

INHOUD

1. Inleiding.....	6
2. Omgevingsanalyse.....	8
2.1. Het profiel van de Vlaamse Rand:	8
2.1.1. Demografie	8
2.1.2. Welvaart.....	9
2.1.3. Welzijn, gezondheid, cultuur en jeugd	9
2.1.4. Ruimtegebruik en wonen	9
2.1.5. Werk en economie.....	10
2.1.6. Mobiliteit.....	11
2.1.7. Faciliteiten en niet-faciliteitengemeenten	11
2.1.8. Drie verschillende types van gemeenten	12
2.2. Het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand.....	12
2.2.1. Buitenlandse bevolking	12
2.2.2. Binnen- en buitenlandse migratiestromen	13
2.2.3. Nationaliteit, herkomst en taalsituatie van moeders en jonge kinderen	13
2.2.4. Anderstalige leerlingen in het onderwijs.....	14
3. Doelstellingen	14
3.1. Functionele bevoegdheid Vlaamse Rand	14
3.2. Ondersteuning Ring-tv	17
3.3. Vzw ‘de Rand’	18
3.3.1. De exploitatie van de gemeenschapscentra	18
3.3.2. De ontwikkeling van de taalpromotie-initiatieven	18
3.3.3. De verstrekking van informatie.....	19
3.3.4. De participatie aan het documentatiecentrum Vlaamse Rand.....	19
3.4. Andere beleidsdomeinen.....	20
3.4.1. Werk	20
3.4.2. Onderwijs.....	20
3.4.3. Binnenlands Bestuur – Taalwetgeving	21
3.4.4. Huisvesting – Vlabinvest	22
3.4.5. Economie – START	22
3.4.6. Ruimtelijke Ordening.....	23
3.4.7. Mobiliteit.....	24
3.4.8. Cultuur, Jeugd, Sport en het verenigingsleven	24
3.4.9. Open Groene Ruimte	25
3.4.10. Welzijn en Gezondheid.....	26
3.4.11. Toerisme	26

3.4.12. Onroerend erfgoed	27
3.4.13. Europees en Buitenlands Beleid	27
3.4.14. Strategische Projecten	28
4. Lijst met afkortingen.....	29
5. Regelgevingsagenda	29

1. Inleiding

Ondanks de volgehouden inspanningen van de Vlaamse overheid, van het gros van de betrokken gemeenten en van particuliere organisaties en initiatieven, staan het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand en de open ruimte er nog altijd – en meer dan ooit – onder druk. Er kan nochtans niet de minste twijfel over bestaan, dat de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand tot het Nederlandse taalgebied, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoren en zullen blijven behoren – ook al genieten de Frans sprekende inwoners in zes van die gemeenten taalfaciliteiten.

Het is niet alleen onze ambitie, maar ook onze plicht om in de komende regeerperiode met een krachtig, gecoördineerd en inclusief beleid-op-maat het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand te bevestigen, te ondersteunen en te versterken, en er de open ruimte te vrijwaren. Wij zullen dat opnieuw doen door samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de provincie Vlaams-Brabant, de vzw “de Rand”, de lokale overheden en het verenigingsleven – en waar en wanneer mogelijk ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Een bijzondere plaats in ons Rand-beleid zullen het onthaal en de integratie van anderstaligen innemen, met specifieke aandacht voor de internationale gemeenschap.

De Vlaamse Regering zal, over de verschillende beleidsdomeinen heen, een positief maar kordaat beleid voeren, dat gericht is op integratie en participatie. De samenwerking met de gemeentebesturen zal de komende 5 jaar geïntensifieerd worden. Zo zullen we de hand reiken aan alle inwoners van de Vlaamse Rand.

Grondslag van ons Rand-beleid is en blijft het territorialiteitsbeginsel, waarop ons hele staatsbestel is gebouwd en dat elke Gemeenschap de exclusieve bevoegdheid geeft voor het eigen taalgebied. Dat impliceert dat elke Gemeenschap het grondgebied van de andere Gemeenschap ten volle erkent en respecteert. Het impliceert eveneens dat iedereen die in de Vlaamse Rand woont en komt wonen, het eigen karakter van de streek erkent en zich in de lokale gemeenschap integreert. Hiermee in overeenstemming moeten we ijveren om, in het verlengde van de splitsing van de provincie Brabant, het territorialiteitsbeginsel door te trekken tot de electorale en gerechtelijke organisatie, meer bepaald door de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde en van het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Anderstalige groepen die zich door migratie vanuit (vooral) het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de Vlaamse Rand gevestigd hebben, zijn in geen geval te beschouwen als een historische minderheid. De Vlaamse Regering verbindt er zich dan ook toe om het Minderhedenverdrag van de Raad van Europa niet te ratificeren.

Als Vlaamse overheid worden we al te vaak geconfronteerd met regelgeving van de Vlaamse overheid die niet toegepast wordt in de zes faciliteitengemeenten, omdat het gemeentebestuur zich weigert te conformeren aan de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering. Het is aangewezen dat de Vlaamse Regering daar bij het opstellen van regelgeving rekening terdege mee houdt. Ook de inwoners van de faciliteitengemeenten moeten immers kunnen genieten van de positieve beleidsmaatregelen van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Rand is politiek-institutioneel een deel van Vlaams-Brabant en van Vlaanderen. Dat sluit het streven naar goed nabuurschap met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet uit. Meer nog, de Vlaamse Rand en bij uitbreiding heel Vlaanderen zijn gebaat bij een sterke, efficiënte en productieve hoofdstad.

De doelstellingen en opties van deze Beleidsnota, vloeien voort uit de afspraken in het Vlaams regeerakkoord en uit de aanbevelingen in het eindrapport van de Task Force Vlaamse Rand die het beleid tijdens de vorige regeerperiode opvolgde. Omdat de werking van de Task Force als erg positief werd beschouwd, zal het Coördinatieplatform voor het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel

(VSGB), deze taak de komende regeerperiode overnemen. Met andere woorden: het platform zal het volledige beleid ten aanzien van de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand opvolgen.

Ik zal mijn coördinatierol als minister ten volle waar maken want ook de bijkomende investeringen via ruimtelijke ordening, wonen, onderwijs, welzijn... kunnen een krachtige hefboom vormen om de ont nederlandse van de Vlaamse Rand tegen te gaan.

2. Omgevingsanalyse¹

Onder “Vlaamse Rand” verstaan we de negentien gemeenten die grenzen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en/of aan één van de zes aan Brussel grenzende gemeenten met taalfaciliteiten voor Franstaligen. Het zijn de faciliteitengemeenten Drogenbos, Kraainem, Wemmel, Wezembeek-Oppem, Linkebeek en Sint-Genesius-Rode en de gemeenten Asse, Beersel, Dilbeek, Grimbergen, Hoeilaart, Machelen, Meise, Merchtem, Overijse, Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren, Vilvoorde en Zaventem.

De Vlaamse Rand vormt geen administratieve eenheid. Ook sociaaleconomisch, demografisch, taalkundig en ruimtelijk verschillen deze gemeenten onderling vaak sterk van elkaar. Dit neemt niet weg dat de Vlaamse Rand zich als geheel van de rest van Vlaanderen onderscheidt door haar specifiek profiel.

2.1. Het profiel van de Vlaamse Rand

2.1.1. Demografie

De Vlaamse Rand beslaat 3,6 % van de oppervlakte van het Vlaamse Gewest, waarop 6,5 % van de Vlaamse bevolking woont. 17 % van de populatie van de Vlaamse Rand woont in de zes faciliteitengemeenten.

Het dichtbevolkte gebied van de Vlaamse Rand (828 inwoners per km²) kent een iets grotere bevolkingsgroei dan het Vlaamse Gewest. Het hoge positieve migratiesaldo is daar de oorzaak van.

¹ Het cijfermateriaal uit de omgevingsanalyse komt uit het SVR-rapport 2009/5: ‘De Vlaamse Rand: socio-economisch profiel en een blik op het Vlaams karakter.’ Auteur: Daniël Derudder, Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Tegen 2060 zou de populatie in het arrondissement Halle-Vilvoorde, waartoe achttien van de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand behoren, bijna even sterk stijgen (+28%) als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (+29%). In het Vlaamse Gewest zou de toename in dezelfde periode maar 15% bedragen.

Er wonen in de Vlaamse Rand relatief meer -20-jarigen dan in het Vlaamse Gewest. De groene druk, het aantal -20-jarigen per honderd inwoners tussen de 20 en 59 jaar, is hier bijgevolg zeer hoog (+/- 44,5 % in het arrondissement Halle-Vilvoorde en meer dan 50 % in Wezembeek-Oppem, Sint-Genesius-Rode, Linkebeek en Vilvoorde). De vergrijzing (aandeel 60-plussers) volgt het Vlaamse patroon (< 25 % van de totale bevolking). De hogere afhankelijkheidsratio, het aantal -20-jarigen en +60-jarigen gedeeld door aantal 20- tot 59-jarigen, (+/- 92 in de Vlaamse Rand tegenover +/- 81 in Vlaams-Brabant) in de Vlaamse Rand wijst op een relatief groter aantal inwoners op niet-beroepsactieve leeftijd.

2.1.2. Welvaart

Het hoge inkomenspeil in de Vlaamse Rand (mediaan inkomen van +/- 21.552 euro) gaat gepaard met een kleinere kans om met armoede geconfronteerd te worden. Verschillende (kans)armoede-indicatoren, zoals het aandeel geboorten in kansarme gezinnen, leefloontrekkers, alleenstaande ouders, bejaarden met gewaarborgd inkomen en WIGW's, laten gunstiger resultaten optekenen dan in de rest van Vlaanderen.

Kenmerkend voor het gebied is het grote aandeel zeer hoge inkomens (>50.000 euro per aangifte). Het aantal lage inkomens (<10.000 euro per aangifte) ligt in verhouding ongeveer even hoog als in het Vlaamse Gewest.

2.1.3. Welzijn, gezondheid, cultuur en jeugd

Het aanbod van de beleidsdomeinen Welzijn en Gezondheid is in de Vlaamse Rand minder goed uitgebouwd dan elders in Vlaanderen. Enkel het aantal plaatsen in kinderopvangvoorzieningen en rusthuizen kan de vergelijking doorstaan.

Het aantal podiumvoorstellingen en tentoonstellingen in de lokale cultuurcentra is relatief beperkt. De nabijheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en andere grote steden is hier wellicht niet vreemd aan. Voor het aantal educatieve activiteiten scoort de Vlaamse Rand een stuk beter.

2.1.4. Ruimtegebruik en wonen

In de Vlaamse Rand is het bebouwd deel van het grondgebied groter dan elders in Vlaanderen (27,9 % tegenover 18,6% in het Vlaams Gewest). Zowel percelen met een residentiële als met een economische functie nemen een groter deel van de ruimte in beslag. Opvallend is het grote aandeel van de gronden met huizen en hoeven (19,5% tegenover 12,5% in het Vlaamse Gewest). In de periode 1985-2007 is de oppervlakte van kantoorgebouwen in de Vlaamse Rand meer dan vertienvoudigd, vier

keer zoveel als de stijging met 264% in Vlaanderen. Ook de kadastrale oppervlakte voor gebouwen voor nutsvoorzieningen, sociale zorg en ziekenzorg is sterker toegenomen dan in het Vlaamse Gewest.

De onbebouwde oppervlakte in de gemeenten van de Vlaamse Rand is schaarser dan in de rest van Vlaanderen. Er is minder akkerland en grasland, en er zijn minder woeste gronden. Sinds 1985 is de oppervlakte van deze grondsoorten sterker afgenomen dan gemiddeld in Vlaanderen. Wel blijft het beeld van de Groene Gordel behouden. In de Vlaamse Rand nemen bossen (Zoniënwoud), boomgaarden, tuinen en parken een relatief groot deel van de totale oppervlakte in.

Het woningbestand in de Vlaamse Rand is niet zo oud als in Vlaanderen. Er worden minder gebouwen van vóór 1946 geteld.

De huishoudens in de Vlaamse Rand produceren jaarlijks bijna honderd kilo minder huishoudelijk afval per inwoner dan in het Vlaamse Gewest. De productie van restafval ligt dan weer hoger dan in de rest van Vlaanderen. Voor de rioleringsgraad scoort de Vlaamse Rand hoger. De zuiveringsgraad van het afvalwater is echter laag.

Wie zich een woonhuis of een villa wil aanschaffen in de Vlaamse Rand moet meer betalen dan elders in Vlaanderen. De woningprijzen liggen 33 à 35% hoger. Bouwgrond (per m²) is 48% duurder. De bouwgrondprijzen zijn echter minder sterk gestegen dan in het Vlaamse Gewest.

2.1.5. Werk en economie

Meer dan 70% van de industriële oppervlakte van Halle-Vilvoorde en meer dan 40% van de industriële oppervlakte van Vlaams-Brabant bevindt zich in de Vlaamse Rand.

Het jobaanbod ligt meer dan 12 procent boven het Vlaamse gemiddelde. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt het jobaanbod nog eens ruim 20 procent hoger dan in de Vlaamse Rand.

De loontrekkende tewerkstelling in de gemeenten van de Vlaamse Rand situeert zich vooral in de tertiaire sector. De secundaire en quartaire sector zijn minder grote werkgevers. Bijna tweederde van de werknemers werkt in de dienstensector; in Vlaanderen is dat minder dan vier op tien. Binnen de tertiaire sector zijn de deelsectoren luchtvaart, informatica, verhuur, vervoersondersteuning en groothandel in verhouding belangrijker dan in het Vlaamse Gewest. Ook het aantal arbeidsplaatsen in de kennisintensieve diensteneconomie is relatief groot.

De werkloosheidsgraad ligt in de Vlaamse Rand onder het Vlaamse gemiddelde. Er zijn in verhouding minder jongeren, laaggeschoolden en langdurig werklozen bij de werkzoekenden. Wel zijn er meer hooggeschoolde werklozen en werkzoekenden van buiten de EU-15-landengroep dan in Vlaanderen. Keerzijde van de lagere werkloosheidsgraad zijn de vele knelpuntvacatures die moeilijk of niet ingevuld raken.

In 16 van de 19 Rand-gemeenten is minder dan de helft van de werkzoekenden Nederlandstalig. Enkel Merchtem, Meise en Tervuren tellen meer Nederlandstalige dan niet-Nederlandstalige werkzoekenden. De Vlaamse Rand als geheel komt uit op 65% niet-Nederlandstalige werkzoekenden. Het aandeel ligt in de faciliteitengemeenten beduidend hoger (88,1%) dan in de overige Rand-gemeenten (59,9%). Ter vergelijking: in het Vlaamse Gewest heeft minder dan één op vier werkzoekenden een andere taal dan het Nederlands als moedertaal. Halle-Vilvoorde en Vlaams-Brabant tellen respectievelijk 54,4% en 38,8% anderstalige werklozen.

Binnen de groep van de anderstalige werkzoekenden is het Frans de meest voorkomende moedertaal. In de zes faciliteitengemeenten is meer dan 70% van de werkzoekenden Franstalig. In de overige Rand-gemeenten ligt het percentage tussen de 30% en 50%. Uitzondering is Merchtem, waar slechts

20% van de werkzoekenden Franstalig is. Binnen de groep niet-faciliteitengemeenten tellen Overijse en Sint-Pieters-Leeuw het hoogste aandeel Franstalige werkzoekenden. De helft van de werkzoekenden in deze gemeenten is Franstalig.

2.1.6. Mobiliteit

De Vlaamse Rand wordt doorkruist door een dicht wegennet met een hoge bezettingsgraad, waarop veel voertuigkilometers worden afgelegd. Het concentrische wegpatroon rond en naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vormt hiervan de basis.

De inwoners van de Rand-gemeenten bezitten relatief meer personenwagens dan de rest van Vlaanderen.

Sinds 1998 is het aantal treinreizigers dat op weekdagen in een gemeente van de Vlaamse Rand opstapt met 32% toegenomen. In Vlaanderen bedroeg de stijging in dezelfde periode 9%, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 19%.

De Vlaamse Rand is al bij al een verkeersveilige regio. Ondanks de drukte worden er minder verkeersdoden en -ongevallen geregistreerd dan in de vorige jaren.

2.1.7. Faciliteiten- en niet-faciliteitengemeenten

Er zijn enkele interessante verschillen tussen de zes faciliteitengemeenten en de dertien niet-faciliteitengemeenten van de Vlaamse Rand.

Hoewel de faciliteitengemeenten geen aaneengesloten gebied vormen, is een aantal gemeenschappelijke kenmerken te onderscheiden.

De faciliteitengemeenten zijn dichter bevolkt en bebouwd dan de rest van de Vlaamse Rand. Het aandeel van de bebouwde oppervlakte ligt 14 procent hoger dan in de niet-faciliteitengemeenten. Dat komt door het grotere aandeel gronden met een residentiële woonfunctie, in het bijzonder huizen en hoeven. Gronden met een economische functie, zoals kantoorgebouwen, zijn er dan weer minder.

De bevolkingsgroei ligt in de zes gemeenten met taalfaciliteiten lager dan in de rest van de Vlaamse Rand. Drie gemeenten (Kraainem, Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppeem) kenden in de periode 1997-2006 een sterk negatief binnenlands migratiesaldo.

De leeftijdsstructuur in de faciliteitengemeenten heeft een ‘groener’ profiel (groter aandeel -20-jarigen) en een hogere afhankelijkheidsratio. Er zijn dus verhoudingsgewijs meer personen op niet-beroepsactieve leeftijd dan in het Vlaams (en Brussels) Gewest.

Het gemiddelde inkomen per aangifte en het aandeel zeer hoge inkomens liggen in de faciliteitengemeenten hoger dan in de rest van de Vlaamse Rand.

Woonhuizen, villa's, appartementen en bouwgronden zijn er flink duurder. Vooral voor bouwgrond is het verschil met de niet-faciliteitengemeenten groot (+72,5%).

De welzijns-, gezondheids-, en zorgvoorzieningen zijn minder goed uitgebouwd. Uitzondering zijn de rusthuizen en de kinderopvangvoorzieningen.

Ook economisch verschillen de faciliteitengemeenten van de rest van de Vlaamse Rand. Zo ligt de werkgelegenheidsgraad er lager en worden arbeidsactiviteiten vaker op zelfstandige basis uitgeoefend. Het aandeel van de zelfstandigen in de tewerkgestelde bevolking is meer dan dubbel zo groot als in de niet-faciliteitengemeenten. Binnen de loontrekkende tewerkstelling is het aandeel van de quartaire sector groter en dat van de secundaire sector kleiner. De werkloosheidsgraad ligt hoger in de faciliteitengemeenten. De werkzoekenden zijn bovendien vaker hooggeschoold en afkomstig uit de EU-15-landen.

2.1.8. Drie verschillende types van gemeenten

Tot slot is er ook een grote variatie tussen de gemeenten van de Vlaamse Rand. Zo kunnen we op socio-economisch vlak drie verschillende types van gemeenten onderscheiden.

- Enerzijds zijn er de tewerkstellingsgebieden zoals Zaventem, Machelen, Vilvoorde en Drogenbos met een erg hoog migratiesaldo en jobaanbod en waar een groter deel van het grondgebied ingenomen wordt door kantoorgebouwen (>1%), industriegebouwen (>3%) en handelsgebouwen (>1,5%).
- Anderzijds is er de residentiële Zuid-Oostrand met de gemeenten Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren, Overijse, Hoeilaert, Sint-Genesius-Rode, Linkebeek en Wemmel, waar de residentiële woonfunctie erg veel ruimte in beslag neemt, met als gevolg erg hoge bouwgrondprijzen en een hoger gemiddeld inkomen.
- De derde categorie vormen de suburbane en semirurale gemeenten zoals Asse, Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw, Beersel, Merchtem, Meise en Grimbergen met een relatief lage bevolkingsdichtheid (<1.000 inwoners/km²), weinig bebouwing (<31% bebouwde percelen), relatief veel akkerland (>30%) en/of grasland (>20%) en minder hoge bouwgrondprijzen (<190 euro/m²).

2.2. Het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand

We analyseren het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand aan de hand van een aantal zorgvuldig gekozen indicatoren.

2.2.1. Buitenlandse bevolking

Het percentage buitenlanders in de Vlaamse Rand (10 %) ligt dubbel zo hoog als in het Vlaamse Gewest. In de faciliteitengemeenten is de buitenlandse populatie in verhouding het grootst. De buitenlanders wonen vooral in het oostelijke en zuidoostelijke deel van de Vlaamse Rand. In andere gemeenten, zoals Meise, Merchtem en Asse, ligt het aandeel zelfs onder het Vlaamse gemiddelde.

Buitenlanders zijn vaker afkomstig uit de Europese Unie, de Verenigde Staten en Canada, en minder vaak uit Marokko en Turkije. In de dertien niet-faciliteitengemeenten is het aandeel Marokkanen en Turken groter dan in de faciliteitengemeenten.

In de periode 1991-2005 groeide het aantal buitenlanders in de Vlaamse Rand sneller aan dan in Vlaanderen. Omgekeerd is sinds 2005 de groei in het Vlaamse Gewest meer uitgesproken.

2.2.2. Binnen- en buitenlandse migratiestromen

Tussen 1997 en 2006 zijn er iets meer mensen uit de Vlaamse Rand vertrokken naar het buitenland dan dat er zich vanuit het buitenland zijn komen vestigen. Het resultaat is een licht negatief extern migratiesaldo. Dit is toe te schrijven aan de Belgen; bij de niet-Belgen is er een sterk positief migratiesaldo. De nationaliteiten met de grootste vestigingsoverschotten zijn Marokkanen, Fransen, Polen, Congolezen en Nederlanders. Van de andere kant verhuizen er meer Britten, Amerikanen, Duitsers en Spanjaarden naar het buitenland dan er immigreren.

De Vlaamse Rand heeft een sterk positief binnenlands migratiesaldo (+788 saldo). In verhouding tot het inwonersaantal was het in de periode 1997-2006 meer dan vijfmaal zo groot als gemiddeld in Vlaanderen. De impact van de internationale migratie is daardoor eerder beperkt.

Met uitzondering van Kraainem, Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem vertonen alle gemeenten van de Vlaamse Rand een vestigingsoverschot als gevolg van binnenlandse verhuisbewegingen. Deze doen zich hoofdzakelijk voor tussen de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Vlaamse Rand. Sinds 1997 heeft de Vlaamse Rand meer dan 40.000 inwoners gewonnen ten nadele van Brussel. Alle 19 Randgemeenten hebben een positief saldo met Brussel. Het is het grootst in Vilvoorde, Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw.

De Vlaamse Rand is vooral in trek bij dertigers met jonge kinderen. Dat blijkt duidelijk uit de leeftijdsprofielen van de interne migratiesaldi.

De Vlaamse Rand verliest in toenemende mate inwoners aan de rest van Vlaanderen en aan het Waalse Gewest. Sinds 1997 gaat het om 16.800 personen aan Vlaanderen en 11.200 aan Wallonië. Het vertrekoverschot met het Vlaamse Gewest is het grootst in Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw en Asse. Niet toevallig zijn dat gemeenten die met een grote instroom kampen vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De migratie naar het Waalse Gewest is voornamelijk geconcentreerd in de zuidelijke gordel van de Rand: Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Beersel en Overijse.

2.2.3. Nationaliteit, herkomst en taalsituatie van moeders en jonge kinderen

In de Vlaamse Rand worden meer kinderen met buitenlandse nationaliteit geboren dan in Vlaanderen. In de zes faciliteitengemeenten is het verschil het grootst.

In 2007 was een derde van de moeders van pasgeboren kinderen in de Vlaamse Rand van vreemde herkomst. In Vlaanderen was dat een vijfde. Ten opzichte van 2005 is het aandeel moeders van vreemde herkomst sterker toegenomen dan in de rest van Vlaanderen.

In de gemeenten van de Vlaamse Rand werd in 2007 in iets meer dan 40% van de gezinnen met jonge kinderen Nederlands gesproken. In de faciliteitengemeenten daalt dat aandeel tot 14%. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 79%. Zowel in Vlaanderen als in de Vlaamse Rand is het cijfer gedaald tegenover twee jaar voordien. De daling in de Vlaamse Rand en in het bijzonder in de faciliteitengemeenten is echter meer uitgesproken. De ontnederlandsing van de reproductieve bevolking in de Vlaamse Rand neemt dus nog steeds toe.

In Merchtem, Meise, Asse, Beersel, Dilbeek en Grimbergen spreekt meer dan de helft van de moeders met jonge kinderen thuis Nederlands. In alle andere gemeenten vormen niet-Nederlandstalige moeders een meerderheid.

Met uitzondering van Kraainem tellen alle faciliteitengemeenten een Franstalige meerderheid van moeders met borelingen. In geen enkele van de overige dertien gemeenten van de Vlaamse Rand maken de Franstalige moeders meer dan 50% uit van het totaal.

2.2.4. Anderstalige leerlingen in het onderwijs

Meer dan de helft van de leerlingen die ingeschreven zijn in een basisschool in de faciliteitengemeenten gaat naar een Nederlandstalige school. In tien jaar is het aantal ingeschreven leerlingen in het Nederlandstalige kleuter- en lager onderwijs in de faciliteitengemeenten toegenomen met meer dan 15%. In absolute cijfers ging het in het schooljaar 2008-2009 om 2.575 leerlingen ingeschreven in het Franstalig faciliteitenonderwijs en 3.509 leerlingen ingeschreven in het Nederlandstalig onderwijs in deze faciliteitengemeenten (basisonderwijs), of een verhouding van 42% t.o.v. 58%.

Meer dan 35% van de leerlingen uit het reguliere basisonderwijs in de Vlaamse Rand spreekt thuis geen Nederlands. In de faciliteitengemeenten loopt dat aandeel op tot 70%. Buiten de faciliteitengemeenten zijn de hoogste aandelen leerlingen met een niet-Nederlandstalige taalsituatie te vinden in Sint-Pieters-Leeuw en in de economische groepen Vilvoorde, Machelen en Zaventem.

3. Doelstellingen

3.1. Functionele bevoegdheid Vlaamse Rand

Zoals uit de omgevingsanalyse blijkt, heeft de Vlaamse Rand voortdurend te maken met belangrijke migratiestromen. Daarom is het noodzakelijk bestaande initiatieven voor het versterken van het Vlaams karakter van de Vlaamse Rand voort te zetten en bij te sturen, én nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Voor de nieuwkomers in de Vlaamse Rand voert de Vlaamse Regering een gestructureerd onthaalbeleid.

Op basis van de gegevens die het Rijksregister ter beschikking stelt, sturen we o.a. vier keer per jaar aan alle inwoners die zich voor het eerst in de Vlaamse Rand vestigen, een welkomstfolder. Deze folder is viertalig en nodigt de nieuwkomers uit nader kennis te maken met de streek waar ze zijn komen wonen.

Taal is een belangrijke factor voor het harmonieus samenleven van de verschillende bevolkingsgroepen in de Vlaamse Rand. Het gebruik van de streektaal, het Nederlands, dient daarom maximaal gestimuleerd te worden. We willen de mensen die een inspanning doen om onze taal te leren, bedanken en aanmoedigen om deel te nemen aan het gemeenschapsleven. De cursisten Nederlands voor anderstaligen uit de Vlaamse Rand ontvangen daarom Randuitcheques ter waarde van 7 € die zij kunnen besteden in één van de cultuur- en gemeenschapscentra in de Vlaamse Rand.

Om een degelijk onderbouwd beleid te kunnen voeren, bouw ik het informatie- en documentatiecentrum voor de Vlaamse Rand verder uit tot een gedegen verzamelplaats van alle relevante informatie. Dit documentatiecentrum houdt systematisch wetenschappelijk onderzoek, beleidsinformatie, publicaties en statistieken over de Vlaamse Rand bij (www.docu.vlaamserand.be). De stuurgroep van het informatie- en documentatiecentrum kan steeds suggesties doen voor bijkomend (wetenschappelijk) onderzoek dat het beleid in de Vlaamse Rand ten goede komt. Samen met de provincie Vlaams-Brabant en de vzw 'de Rand' wordt een evaluatie- en opvolgingsinstrument ontwikkeld om de effecten van het beleid in de Vlaamse Rand na te kunnen gaan.

Ik ondersteun het verenigingsleven met subsidies voor activiteiten die het Vlaams karakter van de Vlaamse Rand versterken en/of de integratie van anderstaligen bevorderen. Ik besteed hierbij extra aandacht aan inspanningen op het gebied van taal. Ook initiatieven die de hele bevolking bij het Feest van de Vlaamse Gemeenschap trachten te betrekken, zal ik verder aanmoedigen. Tot slot streef ik ook naar het opzetten van ruimere evenementen gericht op de hele bevolking met het oog op een betere integratie.

Om het Vlaams integratiebeleid in de Rand kracht bij te zetten zal ik de aanvragen voor de oprichting van een lokale integratiedienst in één van deze gemeenten, prioritair behandelen.

In samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant en vzw 'de Rand' zet ik sensibiliseringscampagnes op die de bedrijven en de gehele bevolking, ook de Nederlandstaligen, aanmoedigen om steeds het Nederlands te gebruiken. Er is immers vaak nog te veel onwetendheid over de gevoeligheden in verband met het taalgebruik in de Vlaamse Rand. Voor de nieuwe bedrijven ontwikkel ik op korte termijn een onthaalfolder die zal verspreid worden via de Post. Daarnaast zal ik op korte termijn de lokale reclame-, distributie- en vastgoedsector rond de tafel brengen met het oog op het creëren van een win-win effect voor iedereen. Tot slot zal ik met de grote bedrijven en ketens die in de Rand vestigingen hebben een 'charter' sluiten waarbij zij zich engageren om samen het Vlaams karakter van de Vlaamse Rand te respecteren aan de hand van bijvoorbeeld reclame, communicatie met het grote publiek, aanplakborden...

De provincie Vlaams-Brabant gaat samen met vzw de Rand in het kader van het UiTnetwerk (www.uitnetwerk.be) van CultuurNet Vlaanderen aan de slag om het cultuur- en vrijetijdsaanbod in de Vlaamse rand rond Brussel te promoten. Onder meer via online agenda's en gedrukte kalenders zal de participatie aan dit rijke aanbod worden bevorderd. Bovendien zullen de participatiebevorderende initiatieven van de gemeenten die UiTpartner zijn in het UiTnetwerk ondersteund worden. De bovenlokale instrumenten van provincie en vzw de Rand zullen tot slot aanvullend werken voor de gemeenten die nog geen UiTpartner zijn of dit niet wensen te worden (waaronder wellicht een aantal faciliteitengemeenten).

Om de vele initiatieven op elkaar af te stemmen en beter kenbaar te maken, maak ik werk van een overheidscommunicatiestrategie voor de Vlaamse Rand. Hierbij zal uiteraard worden samengewerkt met bestaande informatiekkanalen zoals www.vlaamserand.be, Randkrant en de gemeenschapskranten,

maar ook met private partners zoals Ringtv met het oog op een vruchtbare kruisbestuiving tussen de verschillende regionale media. Dat is immers belangrijk voor het imago van de Vlaamse Rand. We moeten daarbij voor ogen houden hoe we deze communicatie kunnen overbrengen naar de anderstalige inwoners en media.

Ik stuur vanuit mijn bevoegdheid voor de coördinatie van het beleid voor de Vlaamse Rand het coördinatieplatform VSGB aan. Zoals ik in de inleiding vermeldde, zal dat platform alle initiatieven opvolgen en coördineren met betrekking tot het algemeen beleid in de Vlaamse Rand. Ook zal ik erop toezien dat er voldoende middelen worden vrijgemaakt voor de realisatie van dat beleid in de Rand. De realisatie van het VSGB is immers onlosmakelijk verbonden met de effectieve realisatie van het flankerend beleid ter versterking van het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant.

De cel coördinatie Vlaamse Rand die behoort tot de Stafdienst van de Vlaamse Regering en deel uitmaakt van het beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, zal verder actief deelnemen aan het gestructureerd overleg met de provincie Vlaams-Brabant en aan het Platform van de gemeenten uit de Vlaamse Rand. Tijdens de vergaderingen van het Platform wordt, samen met de politieke vertegenwoordigers van de gemeenten uit de Vlaamse Rand, inhoudelijk gewerkt aan twee centrale aandachtspunten:

- het vrijwaren en versterken van het Vlaams karakter in de Vlaamse Rand
- het onthaalbeleid voor anderstaligen en nieuwkomers

Het Platform richt zich in eerste instantie tot de 19 Randgemeenten, maar geeft ook aan de overige gemeenten uit het Vlaams-Brabant de kans om deel te nemen aan de werkzaamheden van het Platform. Hier kunnen de deelnemende besturen hun initiatieven en ervaringen uitwisselen en kan informatie verstrekt worden met betrekking tot nieuwe regelgeving en/of initiatieven. Dit platform, dat nog te fragmentarisch samenkomt, zal ik i.s.m. de provincie, verder ondersteunen en uitbouwen.

Samen met de provincie Vlaams-Brabant en vzw De Rand zal ik nagaan hoe we de lokale mandatarissen op een structurele wijze kunnen ondersteunen. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar de schepenen voor Vlaamse aangelegenheden, voor wie een duidelijk kader geschapen moet worden. Een nieuw handboek - “pocket” - geeft enerzijds een overzicht van de materies die onder de bevoegdheid van deze schepenen vallen en biedt anderzijds een duidelijk juridisch kader gekoppeld aan talrijke goede praktijkvoorbeelden.

Ik zal in samenwerking met de provincie duidelijke richtlijnen opstellen voor de lokale overheden om tot een concrete toepassing van de taalwetgeving te komen. De nodige vormingsmomenten worden gepland.

Naast een volgehouden beleid van stimulerende maatregelen verken ik verder alle juridische mogelijkheden om maatregelen te kunnen nemen met het oog op het versterken van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand en de faciliteitengemeenten, alsook om initiatieven te kunnen nemen die het Nederlands in het straatbeeld ten goede komen.

Ik blijf -via de vzw ‘de Rand’- de conferentie van Vlaamse mandatarissen uit de zes gemeenten met bijzonder taalstatuut actief ondersteunen.

Ook het Randoverleg, het driemaandelijks overlegorgaan tussen de provincie, vzw ‘de Rand’, de Vlaamse Gemeenschap en het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant, waar verschillende acties op elkaar worden afgestemd, zal ik verder ondersteunen.

De vzw ‘de Rand’ is en blijft een belangrijke partner voor de uitvoering van ons Randbeleid;. De vzw heeft haar activiteiten de jongste jaren sterk verruimd, onder meer met een gevarieerd aanbod taalpromotie. De omvorming tot een Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA) stelt de vzw ‘de

Rand' in staat om haar taken en toegenomen activiteiten met nog meer slagkracht te realiseren. Ik zal de werking van de vzw verder ondersteunen en versterken waar nodig.

In uitvoering van het decreet van 7 mei 2004 moet begin 2010 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten worden. Het is mijn intentie om ook nu weer een overeenkomst tussen drie partners te sluiten: de Vlaamse Gemeenschap, de provincie Vlaams-Brabant en de vzw 'de Rand'. Met de samenwerkingsovereenkomst wordt de EVA 'de Rand' aangestuurd. De overeenkomst krijgt uitvoering in een meerjarige beleidsnota en jaarlijkse actieplannen.

Het onderhoud van de gebouwen die ter beschikking staan van de vzw 'de Rand' gebeurt verder door coördinatie Vlaamse Rand in samenwerking met het agentschap Facilitair Management. Voor de grotere eigenaarsinvesteringen van meer dan 100.000 euro per dossier wordt, in samenwerking met de minister voor Cultuur, een structurele oplossing gezocht.

Naast de negentien gemeenten die tot de Vlaamse Rand behoren, krijgen andere gemeenten in de provincie Vlaams-Brabant met verfransing en internationalisering te maken. Procentueel gezien gaat het in de eerste plaats om Bever, Halle, Lennik, Liedekerke, Steenokkerzeel, Tervuren, Huldenberg, Kortenberg, Kappelle-op-den-Bos en Londerzeel.

Een deel van het "Vlaams karakter"-beleid is al gericht op heel de regio Halle-Vilvoorde en een deel van het arrondissement Leuven, met name wat betreft (1) VLABINVEST, (2) onderwijs (uitbreiding van de extra omkadering voor scholen met veel anderstalige kinderen opgenomen in het regeerakkoord), (3) flankerend beleid met betrekking tot het Vlaams strategisch gebied rond Brussel en (4) groenverwerving in de Groene Gordel. Ook worden deze gemeenten al uitgenodigd op het platform van de gemeenten uit de Vlaamse Rand.

Het spreekt dus voor zich dat ik alle gemeenten die sterk onder de verfransing en internationalisering te lijden hebben, fors zal ondersteunen, onder andere door strikt toe te zien op de naleving van de taalwetgeving.

3.2. Ondersteuning Ring-tv

Ring-tv verricht in de Vlaamse Rand een uitstekende taak als informatiekanaal en als gemeenschapsvormend element. De zender is een belangrijk instrument om het Vlaams karakter van de gemeenten te versterken.

Om de vele anderstaligen in de regio eveneens in contact te brengen met het nieuws uit hun streek worden het weekoverzicht en het programma Toernée Général ondertiteld in het Frans en Engels door middel van de teletekstpagina's. Tevens dienen de anderstaligen gewezen te worden op de bestaande Nederlandstalige ondertiteling. Dit is immers de beste ondersteuning om snel Nederlands te leren. Ring-tv zendt in samenwerking met ROBtv programma's uit die het beleid van de Vlaamse overheid in de Vlaamse Rand nader toelichten. Ook die uitzendingen worden ondertiteld op de teletekstpagina's.

Het aanbod van Ring-tv zal kenbaar gemaakt worden bij de nieuwkomers in de Vlaamse Rand in het welkomstpakket dat hen wordt toegezonden.

Ring-tv is al een belangrijke partner voor de Vlaamse overheid in de Vlaamse Rand. In het kader van de vooropgestelde overheidscommunicatiestrategie voor de Vlaamse Rand zal ik nog nauwer met de zender samenwerken en nagaan hoe de Vlaamse overheid Ring-tv nog meer kan benutten.

3.3. Vzw ‘de Rand’

De vzw ‘de Rand’ heeft als missie het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand te ondersteunen, uit te stralen en te bevorderen. Bijzondere aandacht gaat naar initiatieven voor het onthaal en de integratie van anderstaligen. Het werkingsgebied bestrijkt de hele Vlaamse Rand, maar ligt prioritair in de zes gemeenten met taalfaciliteiten.

De taken van de vzw zijn te groeperen in vier categorieën:

- de exploitatie van de gemeenschapscentra
- de ontwikkeling van taalpromotie-initiatieven
- de verstrekking van informatie
- de participatie aan het documentatiecentrum Vlaamse Rand

3.3.1 De exploitatie van de gemeenschapscentra

Als kernopdracht exploiteert vzw ‘de Rand’ zeven gemeenschapscentra: De Boesdaalhoeve (Sint-Genesius-Rode); De Bosuil (Jezus-Eik/Overijse); De Kam (Wezembeek-Oppem); De Lijsterbes (Kraainem); De Moelie (Linkebeek); De Zandloper (Wemmel) en De Muse (Drogenbos).

Deze gemeenschapscentra bieden eigen culturele programma’s aan, programmeren schoolvoorstellingen en stellen infrastructuur ter beschikking van het lokale verenigingsleven. Ze zijn op die manier de eerstelijnsvoorziening inzake cultuur in de betrokken gemeenten.

Vanuit de centra wordt ook ondersteuning geboden bij de opmaak en de uitvoering van jeugd- en sportbeleidsplannen. De centra beschikken daarvoor over een gekwalificeerde medewerker.

Bij de opmaak en de uitvoering van de jeugdbeleidsplannen in de zes worden de betrokken verenigingen geconfronteerd met een totaal ontoereikende jeugdinfrastructuur. De gemeentebesturen falen ter zake in hun kerntaak. In samenwerking met de vzw ‘de Rand’ zet de Vlaamse overheid een meerjarenprogramma op om geschikte jeugdinfrastructuur in de zes tot stand te brengen. Gelet op de dringende noden, wordt prioriteit gegeven aan Sint-Genesius-Rode.

3.3.2 De ontwikkeling van de taalpromotie-initiatieven

De taalpromotieactiviteiten vormen de tweede pijler van vzw ‘de Rand’. Ze krijgt daarvoor een specifiek budget. Dat initiatief startte in 2006 en wordt de komende jaren nog versterkt.

Het taalpromotiebeleid is erop gericht:

- zoveel mogelijk anderstaligen te sensibiliseren Nederlands te leren (doorverwijzen naar het NT2-aanbod)
- het gebruik van het Nederlands te promoten en te ondersteunen (omkaderen van het NT2-aanbod)
- het bewustzijn bij Nederlandstaligen te voeden dat zij een positieve rol kunnen spelen in onthaal- en integratieprocessen (formuleren van een taalbeleid in alle maatschappelijke sectoren, overheid, onderwijs, bedrijven, sport ...)
- sectorgerichte methodes te ontwikkelen om de integratie van anderstaligen in de samenleving te bevorderen
- bij te dragen aan een positief imago van het Nederlands en van Vlaanderen bij anderstaligen (Belgen en buitenlanders)

De provincie Vlaams-Brabant coördineert de uitwerking van het taalpromotiebeleid en zorgt voor afstemming met alle andere betrokken actoren, zoals de Huizen van het Nederlands in Vlaams-Brabant en in Brussel.

Daar waar het Huis van het Nederlands eerder een functionele benadering heeft, zal 'de Rand' via de vrije tijd eerder werken aan de affectieve zijde van taalverwerving en de perceptie van het Nederlands in een regio die sterk onderhevig is aan ontnederlandsing. Door middel van positieve ervaringen en het creëren van succeservaringen willen we de affectieve band met het Nederlands bij anderstaligen verstevigen.

Vzw 'de Rand' ontwikkelt, test en promoot daarbij formats en modelacties die gemeenten kunnen overnemen, ook bij het vernederlandsen van het straatbeeld. Daarom neemt vzw 'de Rand' actief deel aan het informatie- en uitwisselingsplatform dat de provincie Vlaams-Brabant opzet met de gemeenten in de Rand.

In het kader van de acties die tot doel hebben het straatbeeld te vernederlandsen, zal vzw 'de Rand' bedrijven en handelszaken sensibiliseren, o.m. met brieven, om het Nederlands te gebruiken bij hun promotievoering en in hun contacten met klanten. Dit gebeurt steeds in nauw overleg met de betrokken gemeentebesturen. Uit ervaring weten we dat dit meer positieve effecten veroorzaakt. Tot slot geef ik de opdracht om voor de nieuwe bedrijven een onthaalfolder te ontwikkelen.

3.3.3 De verstrekking van informatie

De belangrijke derde pijler is informatieverstrekking, in de eerste plaats door de maandelijks publicatie 'RandKrant', een tijdschrift voor de bewoners van de Vlaamse Rand, dat bus aan bus verspreid wordt in de hele Vlaamse Rand. In RandKrant staan iedere maand korte anderstalige samenvattingen bij zes artikels. Daarnaast maakt de vzw 'de Rand' in elke faciliteitengemeente maandelijks een gemeenschapskrant, louter Nederlandstalig, met plaatselijk nieuws, informatie over het gemeenschapscentrum en informatie van de Vlaamse en provinciale overheid. Elke gemeenschapskrant wordt in de betrokken gemeente bus aan bus verspreid. De lezersonderzoeken die in 2008 zijn uitgevoerd voor RandKrant en de gemeenschapskranten wijzen uit dat deze publicaties hun doelstellingen realiseren, veel gelezen worden en een hoge waardering krijgen. Vzw 'de Rand' onderhoudt ook een eigen website www.derand.be waarin de vele activiteiten en projecten worden toegelicht.

De vzw 'de Rand' zal actief bijdragen aan de ontwikkeling van een geïntegreerde communicatiestrategie voor de Vlaamse Rand. Het is de bedoeling de informatieopdracht van zowel betrokken overheids- en particuliere initiatieven beter op elkaar en op de beoogde doelgroepen af te stemmen.

We zullen vzw 'de Rand' ook vragen om, wanneer dat relevant en noodzakelijk is, in de zes gelegenheidspublicaties te verspreiden in vier talen.

3.3.4 De participatie aan het documentatiecentrum Vlaamse Rand

Als vierde pijler participeert vzw 'de Rand', samen met de Studiedienst van de Vlaamse Regering, de cel Vlaamse Rand van het departement Diensten Algemeen Regeringsbeleid (DAR) en het Brussels Informatie en Onderzoekscentrum (BRIO) in het informatie- en documentatiecentrum voor de Vlaamse Rand (www.docu.vlaamserand.be). Het documentatiecentrum maakt alle relevant cijfermateriaal en relevante beleidsdocumenten met betrekking tot de Vlaamse Rand online raadpleegbaar. Het kan ook vraaggestuurd thematische analyses maken.

Naast deze grote vier pijlers staat vzw 'de Rand' in voor:

- de ondersteuning van de Conferentie van Vlaamse mandatarissen van de zes faciliteitengemeenten
- de ondersteuning van gemeenten in Halle-Vilvoorde bij het nemen van initiatieven voor het versterken van het Nederlandstalig karakter en het onthaal van anderstaligen
- het opnemen van een signaalfunctie naar de Vlaamse Regering en de provincie Vlaams-Brabant

Vzw 'de Rand' neemt, gelet op haar decretale opdracht in de Vlaamse Rand, actief deel aan de werkzaamheden van het coördinatieplatform Vlaams Strategisch gebied rond Brussel (VSGB).

Conform de in 2003 gemaakte afspraken tussen de provincie Vlaams-Brabant, de gemeente Drogenbos en de Vlaamse Minister van Cultuur, participeert vzw 'de Rand' in het beheer van de vzw Museum Felix de Boeck in Drogenbos. De vzw 'de Rand' krijgt daarbij uit de begroting Cultuur een werkingsdotatie die aan het Museum wordt overgemaakt. Vzw 'de Rand' zal in die hoedanigheid volop meewerken, in overleg en met inbreng van de betrokken departementen, aan de in het regeerakkoord opgenomen uitbouw van het Felix de Boeckmuseum tot een Felixsite, dat wil zeggen de uitbouw van de site tot een geïntegreerd project van kunsten, erfgoed en milieubeleid met toeristische aantrekkingskracht.

3.4. Andere beleidsdomeinen

3.4.1. Werk

Inzake werkgelegenheid en tewerkstelling staat de Vlaamse Rand voor een dubbele uitdaging: de talenkennis van werkzoekenden en werkenden bevorderen en de leefbaarheid van de regio vrijwaren. Tijdens de vorige regeerperiode werden al heel wat inspanningen geleverd. Dat beleid moet worden voortgezet en de langetermijneffecten ervan moeten worden geëvalueerd.

De samenwerking om Brusselse en Waalse werkzoekenden te leiden naar openstaande vacatures in Vlaanderen gaan we versterken. In de praktijk zien we dat de toestroom van deze werkzoekenden in vele bedrijven leidt tot een verfransing van de werkvloer. Dat kan geenszins de bedoeling zijn. Ik neem de gepaste maatregelen om dit te voorkomen. In dit licht wil ik ook nauwer toezien op de toepassing van het Septemberdecreet met betrekking tot het taalgebruik in het bedrijfsleven.

De atypische arbeidsmarktsituatie van Brussel (een belangrijke tewerkstellingsmotor maar ook een hoge werkloosheid bij vooral allochtonen) vraagt om een samenhangend krachtdadig beleid tussen de betrokken overheden, in het bijzonder wat taalkennis, mobiliteit en flexibiliteit betreft. Bijzondere aandacht besteden we daarbij aan taalverwerving. Taal is immers een essentiële factor om duurzaam werk te vinden. Terwijl het aandeel anderstalige werkzoekenden in de Vlaamse Rand meer dan 50 % bedraagt, volgt slechts 10 % van hen een cursus Nederlands. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) biedt nochtans gratis cursussen Nederlands aan. De Vlaamse Regering ontwikkelt daarom een sluitend aanbod van het Nederlands voor werkzoekenden en werknemers. We maken afspraken voor een passende doorverwijzing tussen de opleidingsverstrekkers en de VDAB. Het volgen van een taalopleiding wordt beschouwd als een passende opleiding. Er zal daarop strikt worden toegezien bij de begeleiding van de werkzoekenden. Bij manifeste onwil volgt onmiddellijke transmissie naar de RVA met het oog op een schorsing van de werkloosheidsuitkering.

Wegens de internationale luchthaven en de nabijheid van Brussel oefent de Vlaamse Rand een aantrekkingskracht uit op internationale bedrijven en hun werknemers. Daarom versterk ik het gericht onthaal- en promotiebeleid ten aanzien van deze bedrijven en hun werknemers. Het is immers belangrijk dat ook het bedrijfsleven zich achter de doelstellingen van de Vlaamse overheid schaaft.

3.4.2. Onderwijs

De inspanningen voor het onderwijs die tijdens de vorige regeerperiode geleverd werden, worden voortgezet. De beleidsinitiatieven die de leerlingenprestaties en de effectiviteit van scholen moeten verbeteren, mikken vooral op langetermijnresultaten. De aanvullende lestijden voor de integratie van anderstaligen werden per 1 september 2006 voor alle basisscholen in de Vlaamse Rand structureel verankerd. De middelen voor Rand en Taal worden geïntegreerd in de algemene

omkaderingsmiddelen. ‘Thuistaal niet Nederlands’ wordt daarom een onafhankelijke indicator in de berekening van de omkaderingsmiddelen. Een specifieke ondersteuningsstructuur begeleidt deze scholen ook voor het taalvaardigheidsonderricht. De Vlaamse Regering ontwikkelt een krachtig beleid om taalarmoede in het basisonderwijs uit te bannen, zowel in Vlaanderen als in de Vlaamse Rand.

Specifiek voor de Vlaamse Rand breidt de Vlaamse Regering de maatregel van bijkomende lestijden taalondersteuning in scholen met een grote instroom van anderstaligen uit naar het secundair onderwijs in heel Halle-Vilvoorde en een deel van het arrondissement Leuven (Tervuren, Huldenberg, Kortenberg en Bertem).

De Vlaamse meerderheidspartijen engageren zich om de decreetgevingsprocedure voor het interpretatief voorstel van decreet faciliteitenonderwijs, dat van verval ontheven is, zo snel mogelijk af te ronden. Zodra het ontwerp is goedgekeurd, staat definitief vast dat de Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten onder het toezicht vallen van de Vlaamse onderwijsinspectie, dat zij een contract moeten aangaan met een Vlaams Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en dat ze de Vlaamse eindtermen moeten nastreven.

Ook de correcte werking van de taalinspectie voor het Franstalig onderwijs in de Vlaamse Rand zullen we verder opvolgen.

Het aanbod taallessen Nederlands is momenteel geografisch goed gespreid en inhoudelijk gedifferentieerd. Toch moet voldoende aandacht blijven gaan naar het bereiken van de vele verschillende anderstalige doelgroepen in de Vlaamse Rand. Zo moet het aanbod voor laaggeschoolden verder worden geoptimaliseerd. Ook de specificiteit van het onderwijs Nederlands tweede taal (NT2) in de Vlaamse Rand, waar slechts een beperkt deel van de leerlingen verplichte inburgeraars zijn, moet erkend blijven, bijvoorbeeld in verband met de decentrale intake van de vele vrijwillige cursisten.

3.4.3. Binnenlands Bestuur – Taalwetgeving

Het uitgangspunt van het beleid van de Vlaamse Regering in de Vlaamse Rand is het respect voor het territorialiteitsbeginsel en de daaraan gekoppelde status van het Nederlands in het Nederlandse taalgebied. Voor de faciliteitengemeenten betekent dit dat het Nederlands een voorrangstatus heeft. De Raad van State heeft in diverse arresten (vijf arresten van 23/12/2004 en een recent arrest van 19/6/2008) gestatueerd dat in de faciliteitengemeenten de bestuurstaal het Nederlands is en dat de verschillende omzendbrieven van de Vlaamse Regering (Peeters, Martens, Keulen) louter de taalwetgeving bevestigen, zoals die geïnterpreteerd moet worden.

Prioritaire doelstelling blijft dus de stipte naleving van de taalwetgeving en de uitvoering van een beleid dat het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand ondersteunt en versterkt.

Op brieven van het Taaloket aan bedrijven die het niet nauw nemen met het Vlaams karakter van de regio, antwoorden deze bedrijven steevast met “negatieve standaardbrieven”. Deze bedrijven kunnen best ook door het gemeentebestuur aangeschreven worden, aangezien dat vaak wel effect resorteert. De gemeenten moeten hiertoe aangezet worden. Samenwerking tussen het Taaloket en de gemeenten is bijgevolg onontbeerlijk.

Ik wijs alle betrokkenen er op dat de contacten tussen inwoners en (semi)overheidsdiensten steeds in het Nederlands dient te verlopen. In uitzonderlijke gevallen kan een uitzondering gemaakt worden uit sociale overwegingen, maar dit moet een uitzondering blijven en niet de regel worden. Ik wijs instellingen als Kind en Gezin, maar ook de gemeente- en OCMW-besturen op hun plichten.

3.4.4. Huisvesting – Vlabinvest

In het verleden zijn verschillende initiatieven genomen voor een gebiedsspecifieke aanpak van de huisvestingsproblematiek in de Vlaamse Rand. We moeten de samenwerking tussen de verschillende actoren versterken met het oog op een betere afstemming tussen deze initiatieven. Dat kan gebeuren in de gemengde stuurgroep Vlabinvest op initiatief van de minister bevoegd voor Wonen.

Het aanbod aan sociale woningen in de Vlaamse Rand is beperkt. Vlabinvest krijgt extra middelen om de sociale verdringing van de lokale bevolking tegen te gaan door initiatieven voor betaalbaar wonen op te starten. In de zes faciliteitengemeenten heroriënteren we de inspanningen van Vlabinvest naar de aankoop en de renovatie van bestaande woningen. Bij de realisatie van bijkomende sociale woningen moet maximaal worden ingezet op samenwerking met Vlabinvest ter wille van de specifieke inkomens- en overdrachtsvoorwaarde.

Bij de toekenning van sociale woningen en bij de verkoop van gemeentelijke (inclusief OCMW's en kerkfabrieken) bouwgrond wordt de kennis van of de bereidheid om onze taal te leren van de potentiële huurder/koper een belangrijk element van het beleid in de Vlaamse Rand.

Zowat elke gemeente in de Vlaamse Rand komt in aanmerking voor de bijzondere eigendomsoverdrachtvoorwaarde uit het grond- en pandendecreet. Om het wonen in eigen streek mogelijk te maken, moet men voor het verwerven van bepaalde gronden en/of woningen een lokale band met de gemeente kunnen aantonen. Een provinciale beoordelingscommissie zal hierover oordelen. Het hoofdstuk wonen in eigen streek uit het grond- en pandendecreet wordt geëvalueerd in 2011 met het oog op de aanvulling, uitbreiding en versterking ervan ten behoeve van het woonbeleid in de Vlaamse Rand.

Om de hoge prijzen in de Vlaamse Rand enigszins te kunnen drukken, zijn op de privémarkt ook maatregelen nodig die speculatie tegengaan en die ervoor moeten zorgen dat er voldoende bouwgrond op de markt beschikbaar is.

Het aanbieden van betaalbare woningen aan de bewoners van de Vlaamse Rand vormt een belangrijke beleidsuitdaging. In het kader van het afbakeningsproces van het VSGB zijn bijkomende locaties voor woningaanbod aangeduid: reconversiegebieden en een programma van aan te snijden binnengebieden en woonuitbreidingsgebieden. Om ze te ontwikkelen, kan een woonbeleidsplan voor het VSGB worden uitgewerkt, met concrete aanbevelingen en acties. Die acties moeten ook een doelgroepenbeleid ondersteunen, dat sociale woningbouw stimuleert en een voorrangsregeling uitwerkt voor mensen die een lokale band kunnen bewijzen met de gemeente.

De Vlaamse Regering gaat na in hoeverre de inkomensgrenzen voor sociale eigendomsverwerving (sociale leningen, sociale koopwoningen, sociale kavels) en sociale huur nog sporen met de sterk gestegen vastgoedprijzen. Deze inkomensgrenzen worden in het Vlabinvestgebied en in de centrumsteden alleszins verhoogd naar analogie met de prijsplafonds in NFS2 (Nieuw Financierings Systeem nummer 2, cfr het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 houdende de financiering van de sociale huisvestingsmaatschappijen voor de realisatie van sociale huurwoningen en de daaraan verbonden werkingskosten). Dat beantwoordt aan onze doelstelling om meer sociale huurwoningen te realiseren.

De gemeenten kunnen ook gestimuleerd worden om een lokaal woonbeleid te voeren in samenwerking met buurgemeenten.

3.4.5. Economie – START

De Vlaamse Regering voert op initiatief van de Minister-President het Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling (START) van de luchthaven van Zaventem verder uit. Het moet de luchthavenregio een economische impuls geven. Dat gebeurt onder meer door acties inzake mobiliteit (betere ontsluiting van de luchthaven en regionale mobiliteit) en bedrijventerreinen (vervuilde

bedrijfsgronden saneren en ruimte creëren voor nieuwe activiteiten). Tegelijk wordt een luchthavenbeleid op de lange termijn ontwikkeld en worden specifieke maatregelen genomen voor de regionale arbeidsmarkt.

Het START-project moet streven naar een goed evenwicht tussen economische groei, tewerkstelling en de leefbaarheid van de luchthavenregio en van de stads- en dorpskernen. Pas wanneer de woon-, leef- en milieukwaliteit en de bereikbaarheid van het gebied verbeterd zijn, is een doorgroei naar een scenario van ‘Europese groei’ aanvaardbaar. In dat kader is ook een toets aan de geluidshinder onontbeerlijk.

We zullen de bereikbaarheid van de luchthavenregio verbeteren, niet alleen door een optimalisatie van de bestaande infrastructuur en de uitbreiding van het openbaar vervoeraanbod zoals bepaald is in START, maar eveneens door extra investeringen in openbare werken en openbaar vervoer, met inbegrip van een tramaanbod en/of lightrailaanbod in die regio, waar nodig aangesloten op het Brusselse openbaar vervoernetwerk.

Het masterplan Vilvoorde-Machelen moet een volledige invulling krijgen met inbegrip van de ontsluiting van het gebied.

We zullen verder werk maken van een stabiel juridisch kader voor de luchthaven van Zaventem. Daarbij zal overleg gepleegd worden met andere betrokken overheden.

Om de ruime regio een arbeidsmarktperspectief te bieden zullen initiatieven genomen worden voor het bevorderen van werk in eigen streek. Daarbij moeten ook minder evidente sectoren gestimuleerd worden (bv. de vermarkting van streekproducten).

3.4.6. Ruimtelijke Ordening

De afbakening van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB) is een erg belangrijk project voor de Vlaamse Rand. Het VSGB moet immers het behoud waarborgen van de open ruimte, de verdere verstedelijking in de Vlaamse Rand tegengaan, het wonen in eigen streek ondersteunen en een stevige basis vormen voor de versterking van het mobiliteits- en industrieel beleid. Waakzaamheid bij de toepassing van het ‘Groene Gordel’-principe en het opstellen van stedenbouwkundige voorschriften is geboden.

Na het overlegproces wordt een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) opgemaakt op basis van de opties in het eindrapport voor het VSGB waarin rekening wordt gehouden met de inzichten in de milieueffecten via het integratiespoor van het plan-MER (Milieu Effecten Rapport). Samen met de uitvoering van het RUP wordt een flankerend beleid gevoerd. Het afbakeningsproces enerzijds en de flankerende maatregelen anderzijds zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Om de ruimtelijke opties in het VSGB en de opties voor flankerend beleid op elkaar af te stemmen, is een coördinatieplatform VSGB opgericht. Het moet het beleid in het VSGB en de ruimere Vlaamse Rand nauwgezet opvolgen. Om ervoor te zorgen dat de noodzakelijke investeringen inzake flankerend beleid gerealiseerd kunnen worden, heeft het platform ook als taak om, waar nodig, ervoor te pleiten dat voldoende middelen in de begroting worden opgenomen.

Bij de uitwerking van dit beleid moet rekening gehouden worden met de draagkracht en het Vlaams karakter van de omgeving. Tevens zal erover gewaakt worden dat het VSGB en bij uitbreiding de hele Vlaamse Rand geen overlooptgebied wordt van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In het totaalconcept van het VSGB moet het ‘Groene Gordel’-principe steeds prioritair blijven.

De samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel op het vlak van ruimtelijke ordening wordt versterkt, aangezien dit beleidsthema over gewestgrenzen heen een impact heeft. De sociaaleconomische belangengemeenschap Brussel-Vlaanderen moet structureel versterkt en uitgebouwd worden. Dat kan gebeuren in het kader van een breed samenwerkingsplatform tussen Vlaanderen en Brussel, waarbij niets verandert aan de grenzen of aan de eigen bevoegdheden van de betrokken overheden, maar waarbij er op een gestructureerde wijze wordt samengewerkt rond ruimtelijke ordening.

3.4.7. Mobiliteit

Mobiliteit is een van de toetsstenen voor de toekomstige ontwikkelingen in de Vlaamse Rand. Tijdens de vorige regeerperiode zijn al belangrijke stappen gezet. Die volstaan echter niet om alle gedetecteerde noden op te vangen. Zo zal ik de minister-president vragen om in samenwerking met de bevoegde minister van mobiliteit en openbare werken te onderzoeken om het tweede deel van het START-programma van De Lijn aan te pakken, vooral de sneldiensten op de verschillende assen naar Brussel en de luchthavenregio. Ook vraag ik hen de verbetering van de nachtelijke mobiliteit naar en van de luchthaven te onderzoeken.

De samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel op het vlak van mobiliteit wordt versterkt, aangezien dit beleidsthema over gewestgrenzen heen een impact heeft. De sociaaleconomische belangengemeenschap Brussel-Vlaanderen moet structureel versterkt en uitgebouwd worden. Dat kan gebeuren in het kader van een breed samenwerkingsplatform tussen Vlaanderen en Brussel, waarbij niets verandert aan de grenzen of aan de eigen bevoegdheden van de betrokken overheden, maar waarbij er op een gestructureerde wijze wordt samengewerkt rond mobiliteit.

Om de mobiliteit in de Vlaamse Rand te verbeteren, zijn ingrepen nodig voor het openbaar vervoer (zowel trein als bus en tram) zoals het Gewestelijk Expressnet (GEN), het Diaboloproject en het regionet Brabant-Brussel, het watergebonden transport, het wegverkeer en de wegeninfrastructuur en het fiets- en voetgangersverkeer. Vervoersmogelijkheden die het autosolisme tegengaan moeten worden gestimuleerd. Daarbij streven we actief naar de ‘modal shift’ en zetten we in op nieuwe concepten, zoals telewerken en mobiliteitsmanagement.

Het succes van het gevoerde mobiliteitsbeleid hangt nauw samen met een goede communicatie over het nieuwe en/of gewijzigde aanbod.

3.4.8. Cultuur, jeugd, sport en verenigingsleven

Het Nederlandstalige verenigingsleven in de Vlaamse Rand staat op vele plaatsen onder druk. Ik zal samen met mijn collega's inspanningen blijven leveren om het te ondersteunen. Een dynamisch verenigingsleven versterkt immers het Nederlandstalige karakter van de regio en bevordert zo de integratie van anderstaligen.

In de zes faciliteitengemeenten blijft vzw ‘de Rand’ het culturele, sport-, jeugd- en verenigingsleven verder professioneel ondersteunen. De vzw zal in het bijzonder, in die gevallen waar het lokale verenigingsleven zijn werking bedreigd ziet door maatregelen van de lokale overheid of door de weigering om bepaalde maatregelen te treffen, de betrokken vereniging bijstaan of ondersteunen zodat zij haar werking verzekerd ziet.

Op het vlak van cultuur blijf ik samenwerkingsverbanden stimuleren tussen de verschillende cultuur- en gemeenschapscentra in de Vlaamse Rand.

De zuidwestrand, het gebied gelegen tussen Brussel en Wallonië, verdient bijkomende aandacht. De verfransing in vooral Sint-Pieters-Leeuw, Ruisbroek, Lot, Dworp, Beersel, Halle en zelfs het Pajottenland wordt problematisch en kan de taalpolitieke verhoudingen daar zeer snel doen kantelen. Net deze streek heeft een schrijnende nood aan culturele infrastructuur. Ik zal onderzoeken om in samenwerking met de verschillende gemeenten, een intergemeentelijke culturele vuurtoren te bouwen voor deze regio. Een “Zuidrand” naar analogie met de “Westrand” in Dilbeek. Vlaanderen moet het signaal geven dat het deze vergeten streek onder Brussel wil verankeren in Vlaanderen.

Ook samenwerking met de Brusselse Nederlandstalige cultuurhuizen wordt aangemoedigd. Aldus kan het aanbod in de ruime regio beter op elkaar worden afgestemd en kunnen nieuwe initiatieven tot stand komen.

Ik blijf het systeem van de Randuitcheque ondersteunen om anderstaligen die een inspanning leveren om onze taal te leren, te betrekken bij het culturele en gemeenschapsleven en aldus hun integratie te vergemakkelijken.

Ook sport is een middel tot integratie. Daarom al ik de projecten voortzetten die sportclubs ondersteunen die het gebruik van het Nederlands in hun vereniging stimuleren.

Specifiek wat het jeugdverenigingsleven betreft, wordt er gezocht naar oplossingen voor de penibele situatie van sommige jeugdhuisen in de zes faciliteitengemeente. Uitgangspunt daarbij is dat ook de jeugd over volwaardige infrastructuur moet kunnen beschikken. Ik geef prioriteit aan de onhoudbaar geworden situatie van het jeugdhuis Animoro in Sint-Genesius-Rode.

3.4.9. Open Ruimte

De Vlaamse Regering versnelt de ontwikkeling van de Vlaamse Rand als Groene Gordel. De aankoop en het beheer van natuur- en bosgebieden in de Vlaamse Rand wordt stelselmatig voortgezet volgens de vooropgestelde plannen. Hoewel er al belangrijke aankopen en ontwikkelingen gerealiseerd werden, bestaat er nog altijd een reële nood aan bijkomende bossen en groene zones. Veel aandacht moet ook gaan naar de onderlinge verbindingen tussen de gebieden.

Het afbakeningsproces voor de landbouw-, natuur- en bosstructuur van het gebied Zenne-Dijle-Pajottenland en de afbakening van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB) moeten een alomvattend, samenhangend en geïntegreerd concept opleveren, dat vanuit verschillende sectorvisies wordt gevoed. Die ruimtelijke visie moet een leidraad vormen bij de inrichting van de open ruimte in de Vlaamse Rand. Daarbij wordt rekening gehouden met de verschillende facetten van de open ruimte: landbouw, natuur, landschap, bos, water, mobiliteit, economie, milieukwaliteit, erfgoed, plattelandseducatie, leefbaarheid van kleine kernen, wonen, recreatie en toerisme.

Met het instrument van de landinrichting voeren we deze visie geformuleerd in het VSGB uit om het kwaliteitsvol openruimtenetwerk van open kouters met grondgebonden landbouw, rivier- en beekvalleien, bossen en parken en ingesloten open ruimte te versterken. De Vlaamse Landmaatschappij wordt actief ingeschakeld om het groene karakter van de Vlaamse Rand te versterken.

De provincie Vlaams-Brabant ontwikkelt op haar beurt initiatieven om de open ruimte in de Vlaamse Rand te versterken (Zennevallei, kazerne Eckstein...). Samenwerking is geboden om te komen tot een onderling versterkend effect van de initiatieven van de verschillende overheden.

De Vlaamse overheid heeft zich in verschillende beleidsdocumenten uitgesproken voor de versterking van de open ruimte in de Vlaamse Rand rond Brussel. De speculatie- en verstedelijkingsdruk is erg sterk. Daarom nemen we nu al dringend maatregelen in materies waarover alle actoren het eens zijn.

Op die manier versnellen we de stap naar effectieve realisaties. Die concrete realisaties versterken op hun beurt het afbakeningsproces.

3.4.10. Welzijn en Gezondheid

In de diverse welzijnssectoren is tijdens de vorige regeerperiode een aanzet gegeven om in de Vlaamse Rand bijkomende (opvang)plaatsen te realiseren. Toch kampt de Vlaamse Rand en bij uitbreiding het hele arrondissement Halle-Vilvoorde nog steeds met een achterstand in zowat elke welzijnssector in verhouding tot de gemiddelde situatie in het Vlaamse Gewest (onder meer inzake bijzondere jeugdzorg, algemeen welzijnswerk, kinderopvang, ouderenzorg, zorg voor personen met een handicap...). Die achterstand is van historische aard en wordt bij uitbreidingsmaatregelen niet altijd in rekening gebracht. Daarom zal ik in samenspraak met mijn collega bevoegd voor Welzijn werk maken van een ernstige inhaaloperatie die een systematische jaarlijkse opvolging vereist. Ik zal hierbij voorrang geven aan de steden die *de facto* een centrumfunctie vervullen, met name Halle en Vilvoorde. De knelpuntennota over de bredere welzijnsproblematiek ‘achterstelling welzijnsvoorzieningen Halle-Vilvoorde’ van de provincie Vlaams-Brabant kan daarbij als leidraad dienen.

Op het vlak van de dringende medische hulpverlening zullen we erover waken dat de toegekende volwaardige MUG (Medische Urgentiedienst) aan het Sint-Mariaziekenhuis van Halle volledig operationeel gemaakt wordt.

Veel inwoners van de Vlaamse Rand doen voor medische zorg een beroep op diensten uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daarom ondersteunen we initiatieven zoals het ‘Huis voor Gezondheid’ en de vzw MediRand. Beide organisaties zorgen ervoor dat alle Nederlandstalige artsen, paramedici en andere gezondheidswerkers in één groot netwerk worden samengebracht zodat de patiënt steeds de beste oplossing kan zoeken in zijn of haar eigen taal, zowel in de Rand als bij doorverwijzing naar Brusselse ziekenhuizen. Ik zal deze initiatieven blijven opvolgen en ondersteunen.

3.4.11. Toerisme

De Vlaamse Rand maakt deel uit van de toeristische regio de Groene Gordel. Het strategisch beleidsplan ‘Toerisme en Recreatie voor de Groene Gordel’ van Toerisme Vlaams-Brabant en het Groene Gordelactieplan hebben een nieuwe dynamiek op gang gebracht.

Gekoppeld aan drie toeristische toplocaties – het kasteel van Gaasbeek, de Plantentuin in Meise en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren – bouw ik, vanuit mijn bevoegdheid Toerisme, drie bezoekerscentra met bijhorend infokantoor verder uit.

Het fietsnetwerk Groene Gordel op basis van knooppuntenbewegwijzering dat sinds 2007 gefaseerd uitgebouwd wordt, werk ik volledig af.

Toerisme Vlaanderen en de regiowerking van Toerisme Vlaams-Brabant zullen verder projecten stimuleren om de toeristisch-recreatieve infrastructuur in de regio uit te bouwen. Het provinciaal domein van Huizingen, waar tijdens de vorige regeerperiode al heel wat middelen in geïnvesteerd werden (zwembad, dierenpark...), blijft daarbij een belangrijke aantrekkingspool in de Vlaamse Rand.

Het verblijfstoerisme in de Vlaamse Rand hinkt achterop in vergelijking met de rest van Vlaanderen. Initiatieven die voor nieuw logies zorgen of bestaand logies verbeteren, stimuleer ik sterk.

Door de nabijheid van Brussel biedt de Vlaamse Rand mogelijkheden op het gebied van zakentoerisme. Onder meer daarom stem ik het toeristisch aanbod en het beleid voor Brussel en de Groene Gordel op elkaar af.

3.4.12. Onroerend erfgoed

De Vlaamse Rand, de gordel van Vlaamse gemeenten rond Brussel, herbergt heel wat waardevol onroerend erfgoed. Niet alleen wordt het groene karakter van de Vlaamse Rand mede gevormd door het rijke agrarische erfgoed en de authentieke streekhoeves. Ook staan er tal van pareltjes uit de modernistische Vlaamse architectuur. Het onroerend erfgoed in de Vlaamse Rand staat jammer genoeg onder toenemende druk. Door de groeiende verstedelijking wordt het steeds moeilijker om het groene karakter van de Rand – en het bijhorende erfgoed – te vrijwaren. Ook voelt de (vooral niet-Nederlandstalige) bevolking zich te weinig betrokken bij het streekeigen erfgoed waardoor een gering draagvlak bestaat om zorg te dragen voor het onroerend erfgoed. Vooral de modernistische architectuur is hier het slachtoffer van. Tegelijkertijd vertonen de inventarissen van de gemeenten in de Vlaamse Rand vele hiaten doordat deze boekdelen reeds tijdens de jaren zeventig en met andere criteria zijn opgesteld. Met uitzondering van de recent geherinventariseerde gemeenten Vilvoorde, Asse, Machelen en Grimbergen, is het waardevolle onroerend erfgoed van de Vlaamse Rand nog niet volledig in kaart gebracht. Hierdoor was tot op heden geen coherent beschermingsbeleid mogelijk in deze gemeenten.

Daarom staat de herinventarisatie van de gemeenten in de Vlaamse Rand prioritair in mijn beleid. Deze herinventarisatie wil ik laten volgen door een gerichte beschermings- en beheerscampagne waardoor het waardevolle erfgoed veilig wordt gesteld. Voor de gemeente Sint-Pieters-Leeuw kan er meteen een thematisch pakket rond agrarisch erfgoed aan gekoppeld worden. Ik zal ook aandacht besteden aan een goede communicatie over en ontsluiting van deze campagne. Een mogelijk voorbeeld is de opmaak van een M&L publicatie over de modernistische architectuur in de Vlaamse Rand. Ook ondersteun ik in samenwerking met vzw De Rand individuele projecten die de zorg en het draagvlak voor onroerend erfgoed in de Vlaamse Rand vergroten.

Zoals bepaald in het regeerakkoord help ik in Drogenbos het Felix de Boeckmuseum uitbouwen tot een Felixsite waar een succesvolle integratie van kunsten, erfgoed en milieubeleid moet resulteren tot een toeristisch centrum. Ook besteed ik aandacht aan de ontsluiting van de archeologische vindplaats van de hertogen van Brabant in Tervuren. Ik hoop met de prioritaire behandeling van de Vlaamse Rand het draagvlak te vergroten bij de (nieuw en oude) lokale bevolking ten voordele van de onroerend erfgoedzorg. Ook wil ik hiermee de streekeigenheid die onder meer aan erfgoedwaarden wordt ontleend alsook het groene en Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand behouden en zelfs versterken.

3.4.13. Europees en buitenlands beleid

Het Europees en buitenlands beleid van de Vlaamse Regering draagt evenzeer bij aan de verspreiding van een positief imago over Vlaanderen en de Vlaamse Rand. Het departement Internationaal Vlaanderen (IV) zal verdergaan met de organisatie van cursussen Nederlands voor buitenlandse ambassadeurs geaccrediteerd in Brussel.

Ook het weekblad 'Flanders Today' dat informatie biedt over Vlaanderen en de Nederlandse taal zal verder verspreid worden bij de doelgroep. Het blad heeft immers veel lezers die wonen in de Vlaamse Rand. Het wordt dan ook onder meer verdeeld in de gemeenschapscentra van de vzw 'de Rand'. Nieuwe ambtenaren die bij de instellingen van de Europese Unie komen werken, krijgen een infopakket dat hen wegwijs moet maken in onze regio.

Door vzw De Rand worden er verschillende activiteiten georganiseerd voor Europeanen en andere buitenlanders, waaronder de Speakers' Corner en het concert Festival van Vlaanderen.

De speakers' Corner is een kwalitatief hoogstaande lezingenreeks, waarbij prominente Vlamingen uit de academische, culturele, maatschappelijke en politieke wereld worden uitgenodigd. Vanuit hun terreinervaring komen zij een actueel thema toelichten voor een geselecteerd publiek van internationale, Europese en andere kaderleden die in de Rand wonen en leven. De gastspreker houdt zijn lezing in het Nederlands en wordt telkens simultaan vertaald in het Frans, Engels en Duits.

De ambitie is om voor deze Speakers' Corners het publieksbereik te verbreden en te diversifiëren, onder meer door samenwerkingsverbanden op te zetten met de lokale gemeentebesturen (bv. clusters rond Beersel-Lot, Vilvoorde-Meise, Dilbeek-Asse, enz.) en met serviceplatforms zoals VOKA of lokale bedrijvencentra. Door het betrekken en het inschakelen van bv. de lokale gemeentebesturen kunnen we op een nog meer directe manier de Europese en andere buitenlandse randbewoners aanspreken en onze initiatieven op die manier laten aansluiten bij het lokale onthaalbeleid van gemeentebesturen. Vzw De Rand rekent daarbij op de goodwill van de lokale gemeentebesturen en serviceplatforms.

Het Concert Festival van Vlaanderen wordt jaarlijks georganiseerd door het Festival van Vlaanderen Vlaams-Brabant. Het betreft kwalitatief hoogstaande concerten in Vlaams-Brabant en de Vlaamse Rand die in het najaar worden georganiseerd. Op een van de prestigieuze concerten in de Vlaamse Rand nodigt de vzw De Rand telkens een select gezelschap van Europeanen, andere buitenlanders en expats als VIP-gasten uit. De organisatie van dit evenement kadert in een bredere strategie van zogenaamde 'publieksdiplomatie', die bijdraagt tot een betere kennis en waardering van Vlaanderen bij onze doelgroepen. Deelnemen aan een dergelijk concert wordt letterlijk en figuurlijk een 'klassieker' en een uitgelezen ontmoetingsmoment van Europeanen en internationalen met een stuk Vlaams cultureel leven.

Om nog meer mensen te betrekken bij de Vlaamse Gemeenschap zal ik verder toenadering zoeken tot verenigingen van expats die in de Vlaamse Rand actief zijn, en werk ik samenwerkingsverbanden uit om samen culturele, toeristische en andere ontmoetingsactiviteiten te organiseren.

3.4.14. Strategische projecten

In de zes facilititeitengemeenten werk ik strategische projecten uit met prioriteit voor Sint-Genesius-Rode en Drogenbos.

Het project in Sint-Genesius-Rode betreft de voormalige campus Bierenberg van de VUB-ULB. Deze campus ligt al jaren verlaten en heeft een oppervlakte van 7,5 ha. Een terrein van een dergelijke omvang op een dergelijke locatie is een zeldzaamheid. De site wordt dan ook als een opportuniteit beschouwd in het kader van een Vlaamse verankering in deze regio.

Planologisch is deze site voor het grootste gedeelte ingekleurd als wetenschapspark. Een tweede gedeelte is bestemd als woonuitbreidingsgebied. De rest is natuurgebied of gebied voor openbaar nut en gemeenschapsvoorzieningen.

Concreet zal ik samen met mijn collega's uit de Vlaamse Regering onderzoeken hoe we de bestemming als wetenschapspark kunnen herinvullen als 'Vlaamse wetenschapspool'. We geven daartoe een opdracht aan de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV).

Het project in Drogenbos betreft het Museum Felix De Boeck en directe omgeving. Daar maakt ook de hoeve waar de schilder heel zijn leven woonde, deel van uit, alsook de omliggende boomgaard.

Ik bouw samen met mijn collega bevoegd voor natuur en cultuur, het geheel uit tot een Felixsite, dat wil zeggen dat we er een geïntegreerd project van kunsten, erfgoed en milieubeleid van maken. We zorgen ook voor de toeristische aantrekkingskracht van het geheel. Daarom zal de Felixsite worden uitgebouwd als vierde poot in het toeristisch beleid van de Groene Gordel naast de drie huidige aantrekkingspolen Gaasbeek (kasteel), Meise (Plantentuin) en Tervuren (Museum voor Midden-Afrika). Om het project te realiseren, kopen we de nodige gronden aan.

4. Lijst met afkortingen

BRIO:	Brussels Informatie en Onderzoekscentrum
CLB:	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
DAR:	Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
EU:	Europese Unie
EVA:	Extern Verzelfstandigd Agentschap
FOCI:	Fonds voor de Culturele Infrastructuur
GEN:	Gewestelijk Expressnet
IV:	Departement Internationaal Vlaanderen
MUG:	Medische Urgentiedienst
NFS2:	Nieuw Financieringssysteem n° 2
NT2:	Nederlands Tweede Taal
OCMW:	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PMV:	Participatie Maatschappij Vlaanderen
RUP:	Ruimtelijk Uitvoeringsplan
START:	Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling luchthaven Zaventem
ULB:	Université Libre de Bruxelles
VDAB:	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
Vlabinvest:	Investeringsfonds voor grond- en woonbeleid voor Vlaams-Brabant
VSGB:	Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel
VUB:	Vrije Universiteit Brussel
VZW:	Vereniging zonder Winstoogmerk
WIGW:	Weduwen Invaliden Gepensioneerden en Wezen

5. Regelgevingsagenda

Voor wat betreft de functionele bevoegdheid Vlaamse Rand wordt geen nieuwe regelgeving of aanpassing aan de bestaande regelgeving gepland.

Geert BOURGEOIS
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand